

„Miben példakép Apor Vilmos püspök a mai ifjúságnak?”

(pályázat)

Készítette: "Csak egy kamasz"

„Hozánk is eljut Jézus gyöngéd szava: Érted. Mit felelünk rá? Csak szavakat .....Nem cselekedettel, hitvallással, jámbor étellel. Ha kell, bátor szenvedéssel mondjuk újra és újra: Te értem, és én érted, életet, vagyont, dicsőséget, ha kell, mindent, mindent feláldozok érted, szeretett Jézusom. Ámen.”

/Apor Vilmos 1933. március 12-én elmondott nagybőjti beszédéből/

„Mi” és a példaképek

Amikor hozzáláttam pályázatom elkészítéséhez, elgondolkoztam, hogy mit is jelent számomra a példakép kifejezés, ki válhat azzá? Szerintem olyan személy lehet, akire szívesen hasonlítanék, tisztelhetem, felnézhetek rá. Az osztálytársaimmal is beszélgettem a témáról, bár sokan nem a példakép kifejezést használták, hanem úgy fogalmaztak, hogy „nekem bejön”, vagy „bírom” xy személyt, ezért vagy azért. Természetesen arról is beszélgettünk, hogy van-e példaképünk és ha van, ki az. Sok gyerek nyilatkozott úgy, hogy neki nincs. Én azt gondolom, ez nagyon szomorú dolog, mert ezek szerint nem talált sem a szűkebb sem a tágabb környezetében olyan embert, akit példaeértékűnek tekinthet valamilyen szempontból. Ez a tény pedig nem csupán az én korosztályomat, hanem a felnőttek világát is minősíti.

Szerintem szükségünk van a jó példákra, mintákra mindaddig, amíg ki nem alakul a saját felnőtt személyiségünk. A pedagógiai lexikon szerint a példa nevelőereje lényeges életkori eltéréseket mutat. Az öntudatlan gyermeki utánzás még nem példaképkövetés. A serdülőkorban legjelentősebb a valódi példaképhatás, amikor alternatív minták közti választás folyamatából válik ki a példakép. Ezért is fontos az én korosztályom számára. Néhányan külsőségek alapján választottak maguknak példaképet aszerint, hogy valaki milyen szép, milyen gazdag, vagy milyen sikeres. A megnevezett személyek inkább celebek, de semmiképpen sem azonosak az általam kialakított példakép fogalmával. Nagy örömmel töltött el, hogy voltak olyan diákok is, akik szüleiket, egy-egy tanárukat nevezték meg példaképül. A lexikon szerint a példakép olyan mintául választott személy, akiben a példaképválasztó különösen értékes, számára vonzó tulajdonságokat érez meg vagy ismer fel. Ennek alapján közösen próbáltunk keresni irodalmi művekben, a történelemben példának állítható embereket és jó néhányat sikerült is összegyűjtenünk. Bár sokféle szempont alapján választottuk ki a számunkra meghatározó személyt, egy dologban valamennyien egyet értettünk. Példaképpé az válhat, aki hiteles, tehát tetteiben, sőt egész életében tükröződnek szavai. Apor Vilmos püspök ilyen hiteles, méltó példakép lehet a mai fiatalság, és azt gondolom a felnőtt korosztály számára is.

A kutatómunkáról...

Apor Vilmos püspök nevét hallva az emberek többségének vértanúhalála jut eszébe. Talán azt gondolhatnánk, hogy csak ez emelte őt példaképpé és járult hozzá boldoggá avatásához. Kétségtelenül nagy szerepe van a másokért vállalt halálnak az őt övező tiszteletben, de én a dolgozatomban mégsem ezt a momentumot emelném ki az életéből. Kutatómunkámban azt a módszert választottam, hogy igyekeztem minél több hozzá köthető tanulmányt elolvasni és életének megismerése közben kiemelni azokat a jellemvonásokat, tetteket melyek szerintem követendő példaképpé avatják őt a mai fiatalság számára. Ezeket a tulajdonságokat összegyűjtöttem és életrajzi momentumokkal igyekeztem bizonyítani helytállóságukat. A példák kiemelésénél nem időrendi sorrendre törekedem, hanem arra, hogy az általam példa értékűnek ítélt jellemvonást, minél sokoldalúbban, hitelesebben támasszam alá Apor püspök életének kiemelt mozzanataival.

Példaképünk: Apor Vilmos

Természetesen a gyermek Apor Vilmos életének tanulmányozásával kezdtem a gyűjtőmunkát. A gyermekkoráról nem beszélhetek a család, a szülői háttér megemlézése nélkül, hiszen az gondolom, hogy meghatározó szerepük volt abban, hogy fiúk egykor példává válhattak. Sőt azt gondolom, maguk is példaképek voltak, egyrészt Vilmos és testvérei számára, másrészt a mai családok számára is. A szülők már kisgyermekként kialakítottak gyermekeikben olyan pozitív tulajdonságokat, melyek felnőtt életüket is meghatározták. Ilyen volt a szorgalom, a rendszeresség, az egyszerű, rendezett életvitelre nevelés, a haza- és emberszeretet, a vallásosság. A szülők maguk is jó példával jártak gyermekeik előtt.

„Az Apor családot az erdélyi arisztokrácia sajátosságai jellemzik a 19. században is: zárkózott, puritán életvitelű, erős nemzet- és kötelességtudata van. Az egyéni élet szorosan összefonódik a közösség, a haza sorsával, az erdélyiség tudata végigkíséri őket halálukig. A család tagjai kissé zárkózott, puritán életvitelű, ugyanakkor erős nemzet- és kötelességtudattal rendelkező személyek voltak.”¹

Vilmos édesapja, Apor Gábor szigorú, de igazságos ember volt az életrajzi leírások szerint. Jótékonykodás, hitre való nevelés jellemezte az élet minden területén. Legfőbb hivatali jelmondata „Felejtjük el önmagunkat másokért.” Ez a gondolat jól jelképezheti a felnövekvő

fiú életét, papként, püspökként is hű marad apja szavaihoz. A másokért, a közösségért vállalt felelősség erényét a családból „vitte magával” a fiú.

Az apa pontos és kötelességtudó munkájával jó példát mutatott fiának, Vilmosnak, aki gyermekként nagyon szelíd, „könnyen nevelhető” volt, vallásossága pedig jóval meghaladta kortársaiét. Napjainkban egyre több az úgy nevezett „nehezen nevelhető”, „magatartászavaros” gyerek. Azt hiszem a kis Vilmos viselkedése, a tanuláshoz való hozzáállása követendő minta lehet nekünk, mai iskolásoknak is. A szülei törődése, ahogy alakították az ő személyiségét, pedig iránymutató a „ma szülőinek”. A családfő halála után az édesanyja egyedül nevelte őt és testvéreit. Az anya nevelési szemlélete,- miszerint ha válaszút elé kerül az ember, a nehezebbet kell választania, mert az a helyes,- meghatározta Vilmos későbbi életét is. Céljai elérése érdekében bátran, önként vállalta mindig a nehezebb utat.

Diákként rendkívül szorgalmas, igyekvő gyermek volt, aki tudatosan készült a papi hivatásra. Bárcsak én is tudnám ilyen bizonyossággal, hogy mi szeretnék lenni! Akkor valószínűleg sokkal tudatosabban, elszántabban készülnék rá. Az iskolában előfordul, hogy a szorgalom nem erény, hanem olyan tulajdonság, ami miatt a társak csúfolják, megszólják a másikat. Ezért vagy vállalja a szegény diák az állandó cikizést, vagy maga is lemond a szorgos tanulásról, cserébe azért, hogy elfogadják. Sok olyan barátom van, akit különösen csodabogárnak tartanak, csak azért, mert tanul és vannak céljai. Szerencsére az én iskolám nem ilyen, nálunk még erény a szorgalmas tanulás. Így a csokonaisok minden bizonnyal példaképnek tekintenek Vilmos diákot. Otthon a szüleivel szemben sem volt követelőző. A család megengedhette volna magának, hogy megvalósítsa a gyermek Vilmos kívánságait, de ő nem élt vissza ezzel sohasem, szerényen, engedelmesen élte gyermekkorát. Nem zaklatta a családot mindig újabb és újabb kívánságokkal. Manapság, amikor a karácsonyi ajándék értékét többnyire az ára határozza meg, hihetetlennek tűnik annak az egykori kisfiúnak a karácsonyi kívánsága, aki egy misekönyvet kért a szüleitől. Számomra mindenképpen kedves momentuma ez Vilmos püspök életének, hiszen a könyv nekem is a legnagyobb ajándék. Azt hiszem, ha ma járna iskolába őt is biztosan cikiznék néhányan szorgalma, fegyelmezettsége miatt, de azt gondolom, ez nem bántaná, sőt megpróbálná meggyőzni gúnyolóit magatartásának helyes voltáról, de semmiképpen sem változna meg azért, hogy elkerülje a konfliktusokat. Elszántan, kitartóan küzdene tovább azért a célért, amit már gyermekként kitűzött maga elé.

Az egyháznak is lelkiismeretes, hivatásszerető emberekre van szüksége ahhoz, hogy működni, élni tudjon. Ezért aztán az egykori gyulai plébánost a püspöki székbe ültette. Az egyházi méltóság megnevezése változott, de az ember nem. Hivatását továbbra is szolgálatnak tekintette, lelkületében ugyanaz az egyszerű lelkipásztor maradt. Miért is fontos, miért példaértékű ez ma is?

Azért, mert a karrier, az előbbre jutás nagyon fontos napjaink emberének. Ennek érdekében gyakran mindenről lemondanak a felnőttek. Barátról, családról, normális emberi életről. Amikor aztán megszerezték az áhított pozíciót és hatalomhoz jutnak, sokszor elfelejtik, honnan indultak és gyakran visszaélnék új tisztségükkel.

Apor Vilmost 1941-ben nevezték ki Győr püspökének. Ő nem feledkezett meg vállalt feladatairól, egykori híveiről. Mielőtt elfoglalta a püspöki széket gondoskodott a hátrahagyott városban megkezdett munkájának folytatásáról. A Szent István Otthon adósságait rendezte, biztosította a gyulai gimnáziumot, hogy továbbra is hozzájárul a tandíjakhoz, segélyekhez. Hívta és várta régi híveit a győri Püspökvárba. Gyulai papként megkezdett szociális és karitatív tevékenységét is folytatta. A falusi fiatalság számára népfőiskolát alapított, keresztény eszményekkel próbálta megóvni a felnövekvő nemzedéket a szélsőséges eszméktől. Az új egyházi méltóság nem tette kényelmessé, kevélyé. Talán még nagyobb alázattal folytatta hivatását és püspökségét arra használta, hogy még hatékonyabban tudjon segíteni másokon. Nem kötelességből, hanem szeretetből. Első püspöki hírlevelében is megfogalmazta, hogy lelkipásztori programjában milyen nagy szerepe van a szeretetnek.

Akik jók hozzánk, szimpatikusak nekünk, azokat könnyű szeretni. Akit nem kedvelünk azt sokkal nehezebb, gyakran nem is sikerül. Hajlamosak vagyunk az ítélkezésre, gyűlölködéésre, a másik ember kiközösítésére. Ahogyan nehezen mondjuk ki, „hogya bocsáss meg, hibáztam”, olyan nehezen fogadjuk el embertársaink bocsánatkérését is. Ezzel a magatartással megmérgezhetjük a család, az osztályközösség, és saját magunk életét is. Apor püspök egész életében hangsúlyozta, hogy nem csak a jókkal, de a bűnösökkel szemben is szeretettel kell lennünk. Szóval és tettekkel is hirdette az emberi gyarlóságokkal szembeni megbocsájtást. Példát mutatva híveinek és lelki pásztorainak. „Szeretni annyit tesz, mint megbocsájtani a személyes ellenségnek is, az egyház ellenségének is, a közéleti ellenfélnek is.”- mondta egy papságról szóló beszédében. Halálos sérülésével, útban a kórház felé, sorra megáldotta a menetet feltartóztató orosz katonákat és megtérésükért imádkozott. Milyen nagy lelki erő kellett ehhez! Mennyivel egyszerűbb visszavágni annak, aki bánt minket, szitkozódni vagy

átkozódni. Ő azonban megmutatva emberi nagyságát Jézushoz hasonlóan imádkozott. „Istenem ne tudd be nekik bűnül, mert nem tudják, elvakultságukban mit cselekszenek.” Ha követni tudnánk példáját sok konfliktustól, elmérgesedett emberi kapcsolattól menthetnénk meg magunkat.

Már fiatal plébános korától, ahogyan csak tudott segített a betegeken, állástalanokon. Pénze szinte sosem volt, mert mindig valamilyen közösségi célra költötte. Egy karácsony alkalmával például minden pénzét, a gyulai plébánia élelemkészletét elajándékozta. Volt, hogy a cipőjét adta egy nincstelennek. Nagyon nehéz a saját érdekeinket alárendelni másokénak. Felülemelkedni a „valamit valamiért” elven. Elanyagiasodott világunkban szinte csodabogárnak tűnik, aki mindenét megosztja embertársaival és semmit nem vár cserébe. Még az olyan dolgoktól is nehezen válunk meg, amikre nincs szükségünk, nem hogy attól, ami számunkra is fontos. Amikor irigyek vagyunk, amikor öntelten dicsekszünk javainkkal, az ő magatartása megszégyenítő példaként állhat előttük.

Ő püspökként is emberszerető módszerrel akart kormányozni. Mindenkit meghallgatott, papot és hívőt egyaránt. Közvetlensége, kedvessége megfogta az emberek szívét. Ez a tulajdonsága különösen követendő lenne, hiszen sokszor előfordul, hogy nem hallgatjuk meg a másik embert, nem beszélgetünk, vagy ha mégis elbeszélünk egymás mellett. Azt gondolom a felgyorsult élettől elvesztették jelenőségüket a közvetlen, személyes kapcsolatok. Felszínesek, őszintétlenek lettek, mi pedig közönyösebbek, magányosabbak. Sokszor elfoglaljuk magunkat a saját problémáinkkal és eszünkbe se jut meghallgatni, „nyakunkba venni” mások gondjait. Együtt élünk, dolgozunk, tanulunk a többi emberrel, de nincs velük kapcsolatunk. Ő rendszeresen látogatta birtokait, kapcsolatot tartott fent az ott dolgozó emberekkel. Közvetlensége, figyelmessége arra is kiterjedt, hogy a birtok asszonyainak szombat délutánra szabad időt adott, akik így tudtak végezni a házimunkával és másnap részt vehettek a szentmisén. Ugyanilyen törődő szeretettel fordult a papság felé is. Egy papsághoz szóló beszédében nem csupán hangsúlyozza a szeretet fontosságát, hanem kifejti, elmagyarázza működését is.

„Minél tovább él a pap magasztos hivatalában, annál jobban kell kifejlődnie a szeretet szellemében. Mert a szeretet a lélek megérését jelenti. A lélek végső kifejlődése tehát a szeretet.”

A kapcsolatok tehát nem külső kényszerből alakulnak és működnek, hanem belső erő, a szeretet irányításával kell megvalósulniuk. De vajon mindig így van ez? Minden kötődésünket, társas kapcsolatunkat a szeretet vezényel? Nem, sajnos nem hiszem.

Püspökként több füzetet megtelt azok neveivel, akik fölkeresték és segítséget, támogatást kértek tőle. A problémákat, teendőket feljegyezte és gyorsan intézkedett is. Meghallgatott mindenkit, aki hozzá fordult és lehetőségeihez mérten a végsőkig elment a segítségnyújtásban. Ha elmerülünk az önsajnáltságban, vagy éppen nem akarunk tudomást venni a környezetünkben élő, segítséget igénylő emberekről, érdemes újra átolvasnunk Apor Vilmos életútját. Az anyagi segítségen kívül gyakran lelki, szellemi támogatást is nyújtott. A front közelében a katonáknak, a börtönben a raboknak, a környezetében élő fiataloknak, akiknek szellemi és vallási fejlődésére nagy gondot fordított. Amikor személyesen nem tudott segíteni, megszervezte a rászorulókat támogatását. Például a deportáltak helyzetén úgy próbált enyhíteni, hogy gyűjtést szervezett és a deportálási útvonal közelében lévő plébániák papjait segítségre mozgósította.

Közvetlen környezetünk, és a nagyvilág is tele van konfliktussal. Nem csupán a felnőttek szembesülnek ezzel a problémával, hanem mi kamaszok is. Néha struccpolitikát folytatunk és kerüljük a konfliktushelyzetet, megalkuszunk vagy hallgatunk csak azért, hogy elfogadjanak, ne kerüljünk összetűzésbe senkivel. Elszomorító tény, hogy nem hogy másokért, még önmagunkért sem állunk ki. Hiányzik belőlünk a szókimondás bátorsága, a kitartás a vitakészség. Hamar feladjuk az első kudarc után, hajlamosak vagyunk behódolni az ellenkező akaratnak. Apor Vilmos egész élete során bátran vállalta a konfliktusokat, kényelemből, gyávaságból sosem futamodott meg, mások problémáinak megoldása előtt. Véleményét folyamatosan, kitartóan hangoztatta a legcsekélyebb eredmény lehetőségének reményében. Például amikor Gyulát megszállták a románok, ő maga személyesen járt el a túszul ejtett városi polgárok érdekében. A zsidóüldözések idején felkereste a nyilas belügyminisztert, sőt a Gestapótól sem rettent vissza, hogy segítsen. Az esperes kerületi üléseken nyíltan beszélt arról, hogy nagyon nehéz idők jönnek. A püspöki karban ő volt az „ellenállás motorja”. Tisztában volt vele, hogy szókimondó bátorságának, elszántságának milyen következményei lehetnek. Személyes sorsa fölé tudta helyezni mások problémáját, melynek megoldására mindent elkövetett. „Meggyőződésem szerint azonban mindent vállalunk kell”- írta a Primásnak egyik levelében. 1944 pünkösdjén nyíltan, a szószékről bírálta a kormányt a győri gettó felállításáért. A legfőbb földi hatalom törvényei fölé helyezte az isteni törvényeket.

„Aki azt állítja, hogy vannak emberek, csoportok és fajok, amelyeknek a gyűlölete meg van engedve...súlyos bünt követ el és mindaddig nem kaphat feloldozást, amíg ezt a nagy vétket jóvá nem teszi.”- mondta.

Éles hangú levelet írt a miniszternek, merész üzenetében a Führert és figyelmeztette, hogy egykor ő sem kerülheti el az isteni ítélszéket. Ez nagyon merész, bátor dolog volt részéről. Állhatatosan, kitartóan küzdött, számtalan levelet írt és sok kudarccal szembesült, de nem hátrált meg és nem hajtott fejet a világi hatalom előtt. Szóban, írásban és tetteivel állt ki másokért annak ellenére is, hogy csak egy véletlen mentette meg a letartóztatástól. Halálában is szerepet játszott a másokért érzett felelősség a rászorulóknak való segítség, oltalom. A saját életénél is fontosabbnak tartotta védencei életét. Nem hősködésből, hanem szeretetből. Halálos ágyán sem önmagáért, hanem a Püspökvárban bűjtatott emberekért aggódott. Önfeláldozását áldozatként ajánlotta Istennek.

Már gyulai lekipásztorként megmutatkozott találékonysága, mellyel vállalt feladatait megoldotta. A keresztény hit terjesztésére közösségeket hozott létre, maga köré gyűjtötte a fiatalokat. Újságot indított, iskolát szervezett. Amikor betiltották a hittanórákat, nem törődött bele, hanem a szülőket mozgósítva visszaállította a hitoktatást. Amikor már az oltalomlevelekkel nem tudta megvédeni a zsidókat, megkeresztelte őket, sokukat betegként kórházba helyezett el, befogadta és bűjtatta az üldözötteket, így megmentve életüket. Megszervezte, hogy a deportáltakat útjuk során folyamatosan segítsék, terheiket enyhítsék paptársai. A szabad végrendelkezési joggal elérte, hogy az egyházmegye munkásai család házhoz juthassanak. Segítette földhöz jutásukat is. Hogy az embereket bűjtathassa minden helyet, lehetőséget megragadott. A püspöki nyaralókban, az egyházi uradalmak munkásai között is számos zsidót bűjtatott. Győr város ostromára felkészülve a Püspökvár és a Káptalan domb pincéit gondosan előkészítette a túlélésre. Hittanárként is találékonyság jellemezte. Állandóan magyarázott, hogy mit miért tesz az Egyház. Ministránsait és híveit is aktív részvételre nevelte, nem csupán miselátogatásra szoktatta. Korszerűen tanította a dogmatikát, módszereivel igyekezett a liturgiát megszerettetni a kispapokkal.

„Légy hű önmagadhoz, a házastársadhoz, a hazádhoz, az iskoládhoz!” Ezt a szót, „hűség” sokszor sokféleképpen használjuk, de jelentése, értéke erősen megkopott. A hűség a barátságban, a házasságban, a hitben ritkaságnak számít. Az embereknek gyorsan változó haveri köre van. Nagyon sok a csonka család, mert a házasfelek nem tudták megtartani házastársi hűségüket. Nagyon könnyel elfordulunk a hittől és elfeledkezünk az Isten iránti

hűségéről is. Csak akkor jut eszünkbe, ha bajban vagyunk. A megélhetési gondok, nehézségek a haza iránti hűséget is elhalványítják a magyarságban. Sokan elhagyják az országot a jobb, szebb élet reményében és elszakítják kötelékeiket a szülőfölddel. Szomorú, amikor egy fiatal felnőtt hűtlenül sorsára hagyja idős szüleit, akik felnevelték, gondoskodtak róla.

Apor Vilmos példát mutathat nekünk hűségéből is az embertársak, a haza és Isten iránt. Egész életében hűen kitartott vállalt hivatásában. Hű maradt esküjéhez, Istenhez egészen haláláig. Hazájához, városához való hűsége szavaiban és tetteiben is megmutatkozott. Amikor a megszálló csapatok megjelentek Győrben, nem menekült el, hanem ott maradt és igyekezett helyt állni. „Nekem nem szabad az őrhelyemet elhagynom”- mondta. A papságot is erre ösztönözte, maradjanak híveikkel és ne futamodjanak meg. Hűségesen vigyázta azokat, akiket a Püspökvárban bűjtatott. Egyáltalán nem aludt, személyesen vigyázott a pince bejáratánál. „Ha valami történik, ébren kell, hogy legyek”- hangoztatta.

Halálos ágyán is megnyilvánult a haza iránti hűsége. „Felajánlom szenvedéseimet az édes magyar hazáért.” Hivatása iránti hűségét mi sem példázza jobban, mint hogy az utolsó napokban is ellátta lelkipásztori feladatait, a pincében is gyóntatott, misét szolgáltatott. Szemvétele, haldoklása közben pedig valamennyi megnyilvánulása tükrözte egyházi méltóságát.

Élete minden hivalkodástól, saját magára irányuló fontoskodástól mentes volt. Egyik életrajzában olvastam, hogy szinte nem is volt magánélete, másoknak, másokért élt. Papként és püspökként is kedves, közvetlen ember volt, aki türelemmel, szerető határozottsággal vitte véghez akaratát. Ezen tulajdonságainak is köszönhető, hogy nagyon népszerű volt a hívei és paptársai körében. Saját anyagi és megélhetési helyzetét figyelmen kívül hagyta, ha segíteni kellett valakin. Szerényen, egyszerűen élt, javait inkább másnak adta. Sosem várt hálát, vagy felmagasztalást, ha segítő kezet nyújtott valakinek. Tetteit nem anyagi érdekek, hanem önzetlen szeretet vezérelte. Számomra talán ez az egyik legfontosabb tulajdonság, amit szívesen megtanulnék tőle. Nagyon nehéz, mindig önzetlenül segíteni, szeretettel odafigyelni a másokra. Nehéz, hisz azt gondoljuk, miért viselkedjem én így, ha nekem sem segítenek. Ő megmutatta, hogy lehet ellenszolgáltatás nélkül is képviselni a másik ember problémáit olyan elszántsággal, mintha önmagáért harcolna.

Megsebesülve, haldokolva sem panaszkodott, bár orvosai szerint is olyan sérülést szenvedett, amely nagyon nagy fájdalommal járt. Nem saját kínjaiban merült el, hanem másokért aggódott akkor is. Nem jajgatott fennhangon, hanem méltósággal viselte szenvedéseit,

csendesen imádkozott. Utolsó szavaiból is a hit, a köszönet és a másokért való aggodás érződik. Szenvedéseit, halálát is másokért ajánlotta fel. Tanúságot tett erős hitéről, Istenbe vetett bizalmáról. Milyen felemelő és méltóságteljes magatartás ez egy haldokló embertől. A környezetemben én is találkoztam már halálos beteg emberekkel, akik szintén Istentől vártak segítséget, de szinte mindegyik önmagáért imádkozott, és egy sem volt, aki másokért. Azt is tapasztaltam, hogy miután elmaradt a várt gyógyulás, gyorsan elfordultak Istentől és őt okolták szenvedéseikért. Azt hiszem Apor püspöknek nem csupán az élete, de a halála is példa. Így kell, így lehet emberhez méltón távozni. Amikor a püspök utolsó szavait olvastam, eszembe jutott dédanyám, aki erős hittel, megbékélve várta az elkerülhetetlent. A hit, az önzetlenség le tudja győzni a halálfélelmet. Ahogy Apor Vilmos életében, a halálában is „egyszerű” ember maradt, földi maradványait is mindenféle pompától mentesen helyezték nyugalomra. Apor Vilmos második temetése a székesegyházi szarkofágba 1986. május 23-án dísztelenebb és szegényesebb volt, mint az első – olvasható egy róla szóló tanulmányban – mindössze néhány kanonok részvételével. Hosszú várakozás után II. János Pál pápa 1997. november 9-én a boldogok sorába iktatta.

Összegzés, „útravaló”

Pályázatomban megpróbáltam bemutatni azokat a jellemvonásokat, melyek példaképpé emelik számomra és az én korosztályom számára is Apor Vilmost. Ilyen tulajdonság az engedelmisség, a szorgalom, az önzetlen segítőkészség, a találékonyság, a hűség, szókimondó bátorság. Az a képesség, hogy egész életében mások érdekeit fölé tudta rendelni a sajátjainak. Nem rázta le embertársai problémáit, nem adta fel sosem a küzdelmet a kitűzött célért. Bátor ember volt. Véleményét őszintén, nyíltan fogalmazta meg, akkor is, ha tisztában volt tettének következményeivel. Biztosan félt, de félelmét mindig le tudta győzni, nem hátrált meg, nem kötött kompromisszumokat saját élete érdekében. Ez nem vakmerőség, hanem elszánt hivatástudat, szolgálat a hívekért, embertársaiért. A tudatosan felépített napirend, a rendszeresség, szintén olyan jellemvonások, amik követendőek lehetnek számunkra is.

Végezetül, de nem utolsó sorban azért is lehet az én korosztályomnak nagyszerű példaképe, mert ő a hivatásában a fiatalok nevelésére, hitbéli megerősödésére, helyes irányba való terelgetésére nagy hangsúlyt helyezett. Szeretettel, törődéssel fordult feléjük és ami napjainkban is nagyon-nagyon fontos, hogy hiteles életű felnőtt volt. Számomra nagyon sok mindenben követendő példakép ő. **A pap legfőbb erénye** című beszédéből kiemeltem egy

gondolatot, és kiírtam a szobám falára, hogy minden nap újra és újra elgondolkodhassam a püspök szavain:

„A sokféle képesség közül, melyekkel felruházta Isten az emberi lelket, kétségtelenül a legértékesebbek egyike a szeretet. Hogy nemcsak megismerni tudjuk a dolgokat, de a bennük megtalált jószág és szépség, miatt vonzódunk feléjük, megszerzésükért küzdünk s ha elértük, öröm és boldogság árad szét bensőnkben: ez valóban oly kincse lelki életünknek, melyért mindennap hálát kell adnunk a Teremtőnek. Igaz, hogy a szeretet vak, ha nem világít neki az emberi elme, de hideg és erőtlén az értelem fénye, ha nem kíséri és követi, nem sarkallja és ösztönzi a szeretet melege. Ész nélkül pusztító tűzzé válhatik a szeretet, de szeretet nélkül céltalan, eredménytelen keresés marad az észnek működése.”

Felhasznált irodalom:

Balássy László: **Apor Vilmos a vértanú püspök.** Budapest, Ecclesia, 1989. 186 p.

Apor Vilmos püspök, vértanú. In: *A szentek élete I-II.* / szerk. Diós István. Budapest, Magyar Katolikus Püspökkari Konferencia, 2002 (elektronikus változat)

http://www.szepe.hu/irodalom/kedvenc/kc_037.html

<http://gyor.egyhazmegye.hu/egyhazmegyenk/tortenet/boldog-apor-vilmos-puspok>

<http://www.katolikus.hu/szentek/apor.html>

<http://gyor.egyhazmegye.hu/hirek/3059/kranitz-mihaly-szentbeszede-a-marciusi-apor-szentmisen>

<http://magyarkurir.hu/hirek/apor-vilmos-puspok-vertanu>

<http://www.mindszentyalapitvany.hu/szentte-avatas/magyar-boldogok/boldog-apor-vilmos/>

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1892_februar_29_apor_vilmos_vertanu_puspok_szuletese/

Hivatkozás:

1. <http://www.katolikus.hu/szentek/apor.html>